

יש חיה כזאת

משחק להיכרות עם ביטוי לשון, להעשרת אוצר המילים וכושר הביטוי

משחק מאת שני נחום - שנינה הרפתקאות למידה

מה תמצאו בקופסא?

המשחק מכיל:

- 35 קלפים מאוירים עם ביטויים לשוניים מעולם החי
- 35 קלפי משחק עם הגדרות הביטויים
- 35 קלפים עם משפטים שמדגימים שימוש בביטויים

מטרת המשחקים

ליצור זוגות ושלושות של קלפי ביטוי, קלפי הגדרה וקלפי משפט לדוגמה.

איך משחקים?

3 משחקים ברמת קושי עולה:
יוצרים 3 ערימות של 35 קלפים: קלפי ביטוי, קלפי הגדרה וקלפי משפט לדוגמה. מאחורי כל קלף רשום אם הוא ביטוי, הגדרה או משפט לדוגמה. שימו לב באילו ערימות משתמשים בכל משחק!

משחק 1

עד 4 משתתפים

משחק עם קלפי ביטוי וקלפי הגדרה

המטרה: ליצור זוגות של ביטויים והגדרות

מערבבים היטב את הקלפים. מחלקים לכל משתתף 6 קלפי ביטוי. את שאר הקלפים מניחים הפוכים כערימה בקופה. מניחים במרכז את ערימת קלפי ההגדרות – הפוכים. כל משתתף בתורו מרים קלף הגדרה ומקריא אותו בקול. מי שמזהה בידו את הביטוי המתאים, מכריז על הביטוי. אם צדק, יניח על השולחן את קלף הביטוי שלו יחד עם ההגדרה המתאימה לו. אם טעה, ייקח קלף ביטוי חדש מהקופה והתור יעבור הלאה. אם קלף ההגדרה שנשלף לא מתאים לאף אחד מהמשתתפים, מחזירים אותו לתחתית ערימת קלפי ההגדרות והתור יעבור הלאה.

מי שיצליח ליצור הכי הרבה זוגות ויישאר ללא קלפי ביטוי - הוא המנצח!

חשחק 2

עד 4 משתתפים

משחק עם קלפי ביטוי וקלפי משפט לדוגמה משחקים כמו במשחק 1, רק עם קלפי משפטים לדוגמה במקום קלפי הגדרות.

חשחק 3

עד 4 משתתפים

משחק עם קלפי ביטוי, קלפי הגדרה וקלפי משפט לדוגמה המטרה: ליצור שלשות של ביטוי, הגדרה ומשפט לדוגמה

מערבבים היטב את הקלפים. מחלקים לכל משתתף 6 קלפי ביטוי. את שאר הקלפים מניחים הפוכים כערימה בקופה. מניחים במרכז את ערימות קלפי ההגדרות והמשפטים – הפוכים. כל משתתף בתורו מרים לבחירתו קלף הגדרה או קלף משפט, ומקריא אותו בקול. מי שמזהה בידו את הביטוי המתאים, מכריז על הביטוי. אם צדק, יניח על השולחן את קלף הביטוי שלו יחד עם הקלף שנשלף. אם טעה, ייקח קלף ביטוי חדש מהקופה והתור יעבור הלאה. אם הקלף שנשלף לא מתאים לאף אחד מהמשתתפים, מחזירים אותו לתחתית הערימה שממנה נלקח והתור יעבור הלאה. מי שיצליח ליצור הכי הרבה שלשות ויישאר ללא קלפי ביטוי - הוא המנצח!

הצעות לשימוש לימודי עם הקלפים בכתה;

- ליצור מילון כיתתי של ביטויי לשון עם ההגדרות והמשפטים לדוגמה.
- אפשר לחפש ברשת את מקור הביטוי.
- לבקש מהתלמידים לכתוב משפט משלהם שמתאים לביטוי שנבחר ולשלב את הביטוי בתוכו.
- למצוא ביטוי דומה או קרוב לביטוי שבחרו.
- לערבב את סוגי הקלפים ולבקש מהתלמידים למיין אותם וליצור שלשות של ביטוי + הגדרה + משפט לדוגמה.
- ליצור כרזה לביטוי שנבחר, עם איור מלווה ומידע על הביטוי.
- ליצור מצגת כיתתית של ביטויים: כל תלמיד מכין שקופית ובה מידע על אחד הביטויים.
- ליצור חידות ופעילויות עם הביטויים: מילה משותפת; ניבים הפוכים; תפזורת.
- ליצור סיפורים קצרים/ שירים מחורזים/ ידיעות עיתונאיות/ פרסומות עתירים במטבעות לשון.
- ליצור לביטוי שנבחר תמונה בעזרת מחולל תמונות בינה מלאכותית.
- ניתן ליצור מאגר תמונות כיתתי עם ביטויים שונים.

רשימת הביטויים, ההגדרות והמשפטים לדוגמה שבחשתי;

מִשְׁפָּט לְדִגְמָה	הַגְדָּרָה	בִּטּוּי
אָתָּה לֹא יָכוֹל לֶאֱכֹל אֶת הָעוּגָה וְלִהְיוֹת אִתָּה שְׁלֵמָה...	לֹא יָכוֹל לִהְיוֹת, אֵין מִצָּב קֶזָּה.	אֵין חֵיָּה קִזְזָת
רוֹנֵן טָעַן שְׁחִיזָר הָגִיעַ לְבֵיתוֹ וְגָנַב לוֹ אֶת הַמַּחְבֶּרֶת וְלָכֵן לֹא הָכִין שְׁעוּרֵי בֵּית...	הִצְדִּיק אֶת עֲצָמוֹ בְּעִזְרַת טַעוּנִים חֲסָרֵי הַגִּיוֹן.	הַכְּנִיס פִּיל בְּקוֹף הַמַּחֲסֵט
לְמָרוֹת אֶסְף הַבָּבוֹת הַגְדוֹל שֶׁל מֵאִיָּה, הָיָה חֲסָפָה מִיָּדִי יַעֲלֵ אֶת הַבָּבָה הַיְחִידָה שְׁלֵה...	רָכַוְשׁוּ הַדֵּל שֶׁל הַחֲלָשׁ שֶׁהִחֲזֵק מִנְפָּה לְקַחַת מִמֶּנּוּ.	כָּבֶשֶׁת הָרֶשׁ

תולעת ספרים	מי שאוהב לקרוא ספרים רבים.	מקום הבילוי האהוב על שיר הוא ספריית בית הספר. היא ממש...
אדם לאדם זאב	חברה שבה אנשים מתנהגים זה אל זה בחשדנות ובתוקפנות.	יעלב לא אוהב את מקום עבודתו. במקום לשתף פעולה העובדים מכשילים זה את זה.
זאב זאב	מי שנודע כשקרן, לא מאמינים לו גם כשהוא מדבר אמת.	דנה אוהבת "לעבד" על החברים. בסוף הם לא יאמינו לאף מלה שלה.
לא דבים ולא יער	אין אמת בדבר, הכל בדוי.	סתו אמרה שאורי סו לחו"ל, אבל ראיתי אותו אתמול ברחוב.
פרפרים בבטן	התרגשות גדולה או פחד לפני ארוע חשוב.	לבה של רביד הלם במהירות לפני נשף הסיום והיתה לה הרגשה משנה של...
הולך אחרי העדר	נוטה להיות משפיע בקלות מאחרים ומדעת הרב.	לענת יש שער מתלתל, אבל היא עשתה החלקה כי רצתה להראות כמו החברות שלה...
עיני נץ	ראיה חדה וברורה.	יובל תמיד מצליחה ראשונה בפעילות של "מצאו את ההבדלים". יש לה...
עבר ביניהם חתול שחר	ידידותם נפסקה בגלל ארוע מסוים.	גל ושחר היו חברים טובים כל כך, ופתאום הם לא מדברים אפילו...
חתול בשק	משהו שלא נבדק ולא ידוע טיבו.	קניתי מכונית ישנה בלי לבדק את מצבה במוסף, עקשו אני חושש שקניתי...
אביר על סוס לבן	גבר יפה ואמיץ לב שנחלץ לעזרה.	נעמה יודעת לדאג לעצמה, היא לא מסכה ל...
הקש ששבר את גב הגמל	דבר קל ערך שנוסף לגורמים אחרים והביא לכשלון.	ירדן כעסה על תמר זה זמן רב. וכשתמר שקרה לה שוב, זה כבר היה יותר מדי מבחינתה.

הגמל לא רואה את הדבשת של עצמו	אדם בדרך כלל אינו רואה את החסרונות שלו.	דני תמיד מדבר על פגמים של אנשים אחרים. אפשר לחשב שהוא עצמו משלם...
רתם את העגלה לפני הסוס	פעל בסדר הפוך, הקדים את המאחר.	אלון התוכח עם הוריו איזו מתנה יקנו לו אם ימצא את האפיקומן, בסוף דוקא אחיו מצא אותו...
חבוק דב	תמיכה או עזרה שבפעל גורמות נזק למי שמקבל אותו.	אמא של אסף חושבת שהיא עוזרת לו כשהיא מחליטה במקומו.
עבודת נמלים	עבודה שקדנית וממשכת עם תשומת לב לכל הפרטים.	הצלחתי להרכיב את הפאזל החדש אפילו שהעבודה עליו הייתה מעיפת וממשכת.
לה אל נמלה עצל, ראה דרכיה וחקם	מי שעצלן צריך ללמד להיות חרוץ כמו נמלה.	כשאודי לא הכין שיעורי בית, המורה התאכזב ואמר לו:....
צפור הנפש	הדבר החשוב ביותר לאדם.	האמנות היא עקר חיו, ... שלו.
טוב צפור אחת ביד משתים על העץ	עדיף השג קטן ובטוח עכשו, מהשג גדול ולא ודאי בעתיד.	לירן מתלבט אם לקנות נעלים או לחפות שיהיה לו מספיק כסף לנעלי ספורט ממתנות...
צפור דרור	אדם חפשי שיכול לעשות כרצונו.	היום יצאתי לחפש הגדול שחפיתי לו כל כך! אני מרגיש ממש....
קלב נובח אינו נושך	מי שמאים בקול גדול, אבל אינו מסכן פי הוא לא מממש את איומו.	רמי עובר כל יום ליד הגנה ומכריז שבלילה יעקר את כל השתילים – אף אחד כבר לא נבהל.
בלע את הצפרדע	נאלץ לקבל מצב מסים בנגוד לרצונו או לדעתו.	אסף שונא לסדר את החדר, אבל היה מוכן לסדר אותו לכבוד הבקור המרגש של יעל.
הארי שבתבורה	אדם בולט בתכונותיו הטובות.	דעתו של ירון זוכה לכבוד בכל וכוח, הוא...

ההורים בקשו משלשת הילדים לסדר את הסדר ביסד, אבל הבן הבכור עשה את רב העבודה...	החלק העקרי, הגדול והחשוב ביותר.	חלק הארי
לפני שנה רן נפצע בתאונת דרכים ואבד את עבודתו, והנה הצליח להמציא עצמו מחדש.	מי שהיה במצב קשה והצליח להתאושש.	עוף החול
אורי לא בטוח בעצמו ומתלבט אם להרשם לחוג שחמט למתקדמים או למתחילים...	עדיף להיות אחרון בקבוצה מצטיינת, מאשר ראשון בקבוצה חלשה יותר.	היה זנב לאריות ואל תהיה ראש לשועלים
תפוח עץ מקרי שנופל על ראשו של המדען אייזק ניוטון הוביל אותו לגילוי כוח הכבידה.	השיג דבר יקר ערך בלי שחפש אותו.	חפש אתונות ומצא מלוכה
סגלית היא אשה נאה מאוד, ממש...	אשה אהובה, יפה וחננית.	יעלת חן
המורה החדש הצליח לאתר מיד את הגורמים לאי-שקט בכיתה, וטפל בזה על הצד הטוב ביותר.	התמודד באמצע עם עקר הבעיה.	אחז את השור בקרניו
קובי העמיד פנים שהוא משתתף בצערי כשנצח אותי במשחק...	צער מזיף.	דמעות תנין
יעל חדשה בפתה, אבל השתלבה בה כבר לגמרי...	נמצא בסביבתו הטבעית ומרגיש בה בנוח.	כדג במים
יבב הלוח כסף לרוני למרות שרוני אף פעם לא מחזיר חובות...	סכן את כספו.	שם כספו על קרן הצבי
זיו מהר להקים לו צריף, אך עם רוחות החורף הצריף הזדעזע כאלו היה...	דבר חסר בסיס שעומד להתמוטט.	עומד על כרעי תרנגולת

